

31977L0538

L 220/60

EUROOPA ÜHENDUSTE TEATAJA

28.8.1977

NÕUKOGU DIREKTIIV,**28. juuni 1977,****mootorsõidukite ja nende haagiste tagumisi udulaternaid käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta****(77/538/EMÜ)**

EUROOPA ÜHENDUSTE NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Majandusühenduse asutamislepingut, eriti selle artiklit 100,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi arvamust, ⁽¹⁾võttes arvesse majandus- ja sotsiaalkomitee arvamust ⁽²⁾

ning arvestades, et:

tehnilised nõuded, millele mootorsõidukid peavad siseriiklike õigusaktide kohaselt vastama, kehtivad muu hulgas ka mootorsõidukite tagumiste udulaternate kohta;

kõnealused nõuded on liikmesriigiti erinevad; seetõttu on vaja, et kõik liikmesriigid võtaksid lisaks olemasolevatele eeskirjadele või nende asemel vastu ühesugused nõuded, et eelkõige oleks võimalik iga sõidukiliigi suhtes rakendada nõukogu 6. veebruari 1970. aasta direktiivis 70/156/EMÜ (mootorsõidukite ja nende haagiste tüübikinnitust käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta) ⁽³⁾ ettenähtud EMÜ tüübikinnitusmenetlust;

direktiivis 76/756/EMÜ ⁽⁴⁾ sätestas nõukogu mootorsõidukite ja nende haagiste valgustus- ja valgussignaalseadmete paigaldamise ühised nõuded;

tagumiste udulaternate ühtlustatud tüübikinnitusmenetlus võimaldab igal liikmesriigil kontrollida vastavust ühistele konstruktsiooni- ja katsetamisnõuetele ning teatada teistele liikmesriikidele kontrollimise tulemustest, saates nendele iga tagumiste udulaternate tüübi osa tüübikinnitustunnistuse koopia; osa EMÜ tüübikinnitusmärgi kinnitamine kõigile tüübikinnituspõhiste kohaselt valmistatud tagumiste udulaternatele välistab nende tagumiste udulaternate kontrollimise vajaduse teistes liikmesriikides;

tehniliste nõuete koostamisel on soovitatav seada samad eesmärgid, nagu on seatud ÜRO Euroopa Majanduskomisjoni kõnealuse valdkonna töös;

mootorsõidukeid käsitlevate siseriiklike õigusaktide ühtlustamine eeldab iga liikmesriigi territooriumil ühiste nõuete kohaselt tehtud katsetuste vastastikust tunnustamist,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

Artikkel 1

1. Iga liikmesriik annab osa EMÜ tüübikinnituse mis tahes tagumiste udulaternate tüübile, mis vastab 0, II ja III lisas ettenähtud konstruktsiooni- ja katsetamisnõuetele.

2. Osa EMÜ tüübikinnituse andnud liikmesriik võtab vajaduse korral koostöös teiste liikmesriikide pädevate asutustega vajalikud meetmed, et kontrollida tootmisnäidiste vastavust kinnitatud tüübile selleks vajalikus ulatuses. Selline kontroll piirdub pisteliste kontrollimistega.

Artikkel 2

Liikmesriigid annavad iga nende poolt artikli 1 kohaselt kinnitatud tagumiste udulaternate tüübi tootjale või tootja volitatud esindajale II lisas osutatud näidisele vastava osa EMÜ tüübikinnitusmärgi.

Liikmesriigid võtavad kõik vajalikud meetmed, et välistada niisuguste märkide kasutamine, mis võivad tekitada segadust artikli 1 kohaselt tüübikinnituse saanud tagumiste udulaternate ja muude seadmete vahel.

⁽¹⁾ EÜT C 118, 16.5.1977, lk 29.

⁽²⁾ EÜT C 114, 11.5.1977, lk 2.

⁽³⁾ EÜT L 42, 23.2.1970, lk 1.

⁽⁴⁾ EÜT L 262, 27.9.1976, lk 1.

Artikkel 3

1. Ükski liikmesriik ei tohi tagumiste udulaternate turuleviimist nende ehituse või toimimisviisi tõttu keelata, kui nendel on osa EMÜ tüübikinnitusmärk.

2. Sellest olenemata võib liikmesriik keelata selliste osa EMÜ tüübikinnitusmärgiga tagumiste udulaternate turuleviimise, mis korduvalt ei vasta kinnitatud tüübile.

Kõnesolev liikmesriik teatab viivitamata teistele liikmesriikidele ja komisjonile võetud meetmetest ja põhjendab oma otsust.

Artikkel 4

Iga liikmesriigi pädevad asutused saadavad ühe kuu jooksul muude liikmesriikide pädevatele asutustele I lisas esitatud näidise kohase osa tüübikinnitustunnistuse koopia iga tagumise udulaterna tüübi kohta, millele nad tüübikinnituse annavad või andmisest keelduvad.

Artikkel 5

1. Kui osa EMÜ tüübikinnituse andnud liikmesriik leiab, et teatav hulk samasugust osa tüübikinnitusmärki kandvaid tagumisi udulaternaid ei vasta tema poolt kinnitatud tüübile, siis võtab see liikmesriik vajalikud meetmed tagamaks, et tootmisnäidised vastaksid kinnitatud tüübile. Kõnealuse liikmesriigi pädevad asutused informeerivad teiste liikmesriikide pädevaid asutusi võetud meetmetest, mis korduva nõuetest kõrvalekaldumise puhul võivad viia kuni osa EMÜ tüübikinnituse tühistamiseni. Nimetatud liikmesriigi asutused, olles saanud teise liikmesriigi pädevatelt asutustelt nõuetest kõrvalekaldumise teate, võtavad samasugused meetmed.

2. Liikmesriikide pädevad asutused informeerivad üksteist ühe kuu jooksul igast osa EMÜ tüübikinnituse tühistamisest ja selle meetme põhjustest.

Artikkel 6

Iga käesoleva direktiivi rakendamisel vastuvõetud sätete kohane otsus tagumisele udulaternale tüübikinnituse andmisest keeldumise või tagumise udulaterna tüübikinnituse tühistamise või

selle turuleviimise või kasutamise keelamise kohta peab sisaldama üksikasjalikke põhjendusi. Sellisest otsusest teatatakse asjaomasele osapoolele ning samal ajal informeeritakse teda abinõudest, mis liikmesriikides kehtivate seaduste alusel on tema käsutuses ning selliste abinõude kasutamise tähtaegadest.

Artikkel 7

Ükski liikmesriik ei tohi keelduda EMÜ või siseriikliku tüübikinnituse andmisest sõidukile selle tagumiste udulaternatega seotud põhjustel, kui tagumistel udulaternatel on osa EMÜ tüübikinnitusmärk ning need on kinnitatud direktiivis 76/756/EMÜ ettenähtud nõuete kohaselt.

Artikkel 8

Ükski liikmesriik ei tohi ühegi sõiduki müügist, registreerimisest, kasutuselevõtmisest või kasutamisest keelduda või seda keelata sõiduki tagumiste udulaternatega seotud põhjustel, kui tagumistel udulaternatel on osa EMÜ tüübikinnitusmärk ja need on kinnitatud direktiivis 76/756/EMÜ ettenähtud nõuete kohaselt.

Artikkel 9

Käesolevas direktiivis tähendab "sõiduk" maanteel kasutamiseks mõeldud, kerega või kereta, vähemalt neljarattalist mootorsõidukit, mille valmistajakiirus on üle 25 km/h, ja selle haagiseid, v.a rööbastel liikuvad sõidukid, põllutöötraktorid ja -masinad ning muud töösõidukid.

Artikkel 10

Muudatused, mis on vajalikud lisades esitatud nõuete kohandamiseks tehnika arenguga, võetakse vastu direktiivi 70/156/EMÜ artiklis 13 ettenähtud korras.

Artikkel 11

1. Liikmesriigid jõustavad käesoleva direktiivi täitmiseks vajalikud õigusnormid 18 kuu jooksul alates direktiivi teatavakstegemisest ning teatavad sellest viivitamata komisjonile.

2. Liikmesriigid tagavad, et käesoleva direktiiviga reguleeritavas valdkonnas nende poolt vastuvõetud põhiliste siseriiklike õigusnormide tekst edastatakse komisjonile.

Luxembourg, 28. juuni 1977

Artikkel 12

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

Nõukogu nimel

eesistuja

W. RODGERS

LISADE LOETELU

- | | |
|-----------|---|
| 0 LISA: | Mõisted, üldised nõuded, valgustugevus, katsetusmetoodika, kuumakindluskatse, valguse värvus, toodete vastavus kinnitatud tüübile |
| I LISA: | Osa EMÜ tüübikinnitustunnistuse näidis |
| II LISA: | Osa EMÜ tüübikinnitus- ja märgistamisnõuded |
| III LISA: | Fotomeetrilised mõõtmised |
-

O LISA

MÕISTED, ÜLDISED NÕUDED, VALGUSTUGEVUS, KATSETUSMETOODIKA, KUUMAKINDLUSKATSE, VALGUSE VÄRVUS, TOODETE VASTAVUS KINNITATUD TÜÜBILE**1. MÕISTED**

- 1.1. *Tagumine udulatern* – latern, mille abil tehakse sõiduk tiheda udu korral tagantpoolt paremini märgatavaks.
- 1.2. *Nulltelg* – valgussignaale iseloomulik telg, mille määrab kindlaks tootja ning mida kasutatakse võrdlusuunana ($H = 0^\circ$, $V = 0^\circ$) fotomeetrilistel mõõtmistel ning laterna kinnitamisel sõidukile.
- 1.3. *Nullkese* – laterna tootja poolt kindlaksmääratud lõikepunkt nulltelje ja välise valgust peegeldava pinna vahel.
- 1.4. *Väline valgust peegeldav pind* – väline valgust peegeldav pind teatavas vaatlussuunas on valgust peegeldava pinna ortogonaalprojektsioon vaatlussuunaga ristloodsele tasapinnale.
- 1.5. *Tagumise udulaterna tüüp* – tagumised udulaternad, mis ei erine üksteisest järgmiste oluliste tunnuste poolest:
 - 1.5.1. kaubanimi või kaubamärk;
 - 1.5.2. optilise süsteemi karakteristikud;
 - 1.5.3. täiendavate osade olemasolu, mis võivad peegeldumise, murdumise või neeldumise kaudu muuta optilist toimet;
 - 1.5.4. hõõglambi tüüp.

2. ÜLDISED NÕUDED

- 2.1. Iga II lisa punktis 1.2.3 nimetatud näidis peab vastama käesoleva direktiivi jagudes esitatud nõuetele.
- 2.2. Tagumised udulaternad peavad olema projekteeritud ja ehitatud nii, et tavapärastes tingimustes, olenemata võimalikust vibratsioonist kasutamise ajal, oleks kindlustatud nende nõuetekohane toimimine ja käesolevas direktiivis ettenähtud karakteristikute säilimine.

3. VALGUSTUGEVUS

- 3.1. Kummagi II lisa punktis 1.2.3 nimetatud ning 5. jaos ettenähtud nõuete kohase näidise valgustugevus ei tohi olla allpool esitatud valgustugevuse miinimumväärtusest väiksem ega valgustugevuse maksimumväärtusest suurem. Valgustugevust mõõdetakse nulltelje suhtes allpool esitatud suundades (väljendatuna nulltelje kraadides).
- 3.2. Valgustugevus piki telge H vahemikus 10° vasakule ja 10° paremale ning piki telge V vahemikus 5° üles ja 5° alla ei tohi olla väiksem kui 150 cd. Valgustugevus telgede vahel ei tohi olla alla 75 cd.
- 3.3. Valgustugevus kõigis nähtavates suundades ei tohi olla suurem kui 300 cd.
- 3.4. Väline valgust peegeldav pind nulltelje suunas ei tohi olla suurem kui 140 cm^2 .
- 3.5. Üksikasjalikud andmed mõõtmismeetodite kohta esitatakse III lisas.

4. KATSETUSMETOODIKA

Kõik mõõtmised tehakse tagumise udulaterna jaoks mõeldud värvitu standardhõõglambiga, mis on reguleeritud nii, et tekiks sellist tüüpi hõõglampidele ettenähtud tavapärane valgusvoog.

5. KUUMAKINDLUSKATSE

- 5.1. Laternat katsetatakse pärast 20minutilist soojenemist ühe tunni pikkuse pideva töötamise kestel. Ümbritseva õhu temperatuur on vahemikus 23 ± 5 °C. Kasutatav hõõglamp peab kuuluma laterna jaoks ettenähtud kategooriasse ning seda toidetakse sellise pingega, mis annab testimispingele vastava kindlaksmääratud keskmise võimsuse.
- 5.2. Kui ette on nähtud ainult maksimumvõimsus, siis reguleeritakse katsel pinget nii, et saadakse 90 % kindlaksmääratud võimsusest. Eespool nimetatud keskmine või maksimumvõimsus valitakse igal juhul pingevahemikust 6, 12 ja 24 V nii, et see saavutab suurima väärtuse.
- 5.3. Pärast ümbritseva õhu temperatuuril stabiliseerimist ei tohi laternal esineda märgatavaid muutusi, deformeerumist, pragunemist ega värvimuutust.

6. VALGUSE VÄRVUS

Seade peab kiirgama punast valgust. Valguse värvus, mille mõõtmisel kasutatakse Rahvusvahelise Valgustuskomisjoni (CIE) etalonvalgusallikale A vastavat valgusallikat värvustemperatuuriga 2 854 K, peab olema järgmiste trikromaatiliste koordinaatide piirides:

kollase koordinaadi suunaline piirväärtus: $y \leq 0,335$

purpurse koordinaadi suunaline piirväärtus: $y \leq 0,008$.

7. TOODETE VASTAVUS KINNITATUD TÜÜBILE

Iga osa EMÜ tüüvikinnitusemärgiga tagumine udulatern peab vastama kinnitatud tüübile ning 3. ja 6. jaos kindlaksmääratud fotomeetrilistele tingimustele. Sellest olenemata võib seeriatootmisest juhuslikult valitud tagumise udulaterna poolt kiiratava valguse minimaalse tugevusega (mõõdetuna 4. jaos nimetatud standardhõõglambiga) seotud nõudeid piirata igas asjakohases suunas kuni 80 % punktis 3 esitatud miinimumväärtusest.

I LISA

OSA EMÜ TÜÜBIKINNITUSTUNNISTUSE NÄIDIS

[Suurim formaat: A4 (210 × 297 mm)]

Ametiasutuse nimetus

Teade tagumise udulaterna tüübile osa EMÜ tüübiakinnituse andmise, andmisest keeldumise või tühistamise kohta

Osa tüübiakinnitus nr

1. Tagumise udulaterna tüüp
2. Hõõglambi tüüp/hõõglampide tüübid
3. Tagumise udulaterna kaubanimi või kaubamärk
4. Tootja nimi ja aadress
5. Tootja volitatud esindaja nimi ja aadress (vajaduse korral)
.....
6. Osa EMÜ tüübiakinnituse saamiseks esitamise kuupäev
7. Osa EMÜ tüübiakinnituse katsetused teinud tehniline talitus
.....
8. Tehnilise talituse aruande kuupäev
9. Tehnilise talituse aruande number
10. Osa EMÜ tüübiakinnituse andmise/andmisest keeldumise/tühistamise kuupäev ⁽¹⁾.....
11. Ühine osa EMÜ tüübiakinnitus, antud II lisa punkti 3.3 alusel mitmest laternast koosnevale valgustus- ja valgussignaalseadmele, eelkõige
12. Ühise osa EMÜ tüübiakinnituse andmise/andmisest keeldumise/tühistamise kuupäev ⁽¹⁾.....
13. Koht
14. Kuupäev
15. Allkiri
16. Käesolevale on lisatud joonis nr....., millel on geomeetriliselt kujutatud tagumise udulaterna sõidukile paigaldamise asend ning tagumise udulaterna nulltelg ja nullkese.
17. Märkused
.....

⁽¹⁾ Mittevajalik läbi kriipsutada

II LISA

OSA EMÜ TÜÜBIKINNITUS- JA MÄRGISTAMISNÕUDED

1. OSA EMÜ TÜÜBIKINNITUSE TAOTLEMINE

- 1.1. Osa EMÜ tüübi kinnitustaotluse esitab kaubanime või kaubamärgi omanik või omaniku volitatud esindaja.
- 1.2. Iga tagumise udulaterna tüübi taotlusega kaasneb:
 - 1.2.1. tehniliste nõuete lühikirjeldus, milles nimetatakse eelkõige seadme jaoks ettenähtud hõõglambi tüüp või hõõglampide tüübid, mis peavad vastama Rahvusvahelise Valgustuskomisjoni (CIE) nõuetele;
 - 1.2.2. joonised (kolmes eksemplaris), mis on piisavalt üksikasjalikud võimaldamaks tagumise udulaterna tüübi määramist ning millel on geomeetriliselt kujutatud tagumise udulaterna sõidukile paigaldamise asend, katsetustes nullteljeks võetav vaatlustelg (horisontaalnurk $H = 0^\circ$, vertikaalnurk $V = 0^\circ$) ning punkt, mis kõnealustes katsetustes võetakse nullkeskmeks;
 - 1.2.3. kaks näidist; kui tagumise udulaterna võib paigaldada ainult ühele sõiduki küljele, siis võivad kaks esitatud näidist olla täpselt ühesugused ning ettenähtud paigaldamiseks ainult kas sõiduki paremale või vasakule küljele;
 - 1.2.4. lisanäidis, mida hoitakse laboris võimalike järgmiste kontrollimiste tarbeks.

2. MÄRGISED

- 2.1. Osa EMÜ tüübi kinnituse saamiseks esitatud tagumise udulaterna tüübi näidistel peab olema:
 - 2.1.1. taotleja kaubanimi või kaubamärk, mis peab olema selgesti loetav ja kustumatu;
 - 2.1.2. selgesti loetavad ja kustumiskindlad märgised, mis tähistavad ettenähtud hõõglambi tüüpi või hõõglampide tüüpe;
 - 2.1.3. piisava suurusega ala osa EMÜ tüübi kinnitusemärgi ja 4. jaos ettenähtud lisatähistega jaoks; kõnealune ala esitatakse ka punktis 1.2.2 mainitud joonistel.

3. OSA EMÜ TÜÜBIKINNITUS

- 3.1. Kui kaks punkti 1.2.3 kohaselt esitatud näidist vastavad 0, II ja III lisas esitatud tingimustele, siis antakse osa EMÜ tüübi kinnitus ja määratakse osa tüübi kinnitusnumber.
- 3.2. Seda numbrit ei anta ühelegi teisele tagumise udulaterna tüübile.
- 3.3. Kui osa EMÜ tüübi kinnitust taotletakse tagumise udulaternast ja muudest laternatest koosnevale valgustus- ja valgussignaalseadme tüübile, siis võib välja anda ühise osa EMÜ tüübi kinnitusemärgi tingimusel, et tagumine udulatern vastab käesolevas direktiivis ettenähtud nõuetele ning iga latern kui selle valgustus- ja valgussignaalseadme osa, millele taotletakse osa EMÜ tüübi kinnitust, vastab selle laterna suhtes kohaldatavas eridirektiivis ettenähtud nõuetele.

4. MÄRGID

- 4.1. Igal käesoleva direktiivi kohaselt kinnitatud tüübile vastaval tagumisel udulaternal peab olema osa EMÜ tüübi kinnitusmärk.

- 4.2. Märk koosneb e-tähte ümbritsevast ristkülikust, millele järgneb/järgnevad osa tüübikinnituse andnud liikmesriigi number või eraldustäht/eraldustähed:

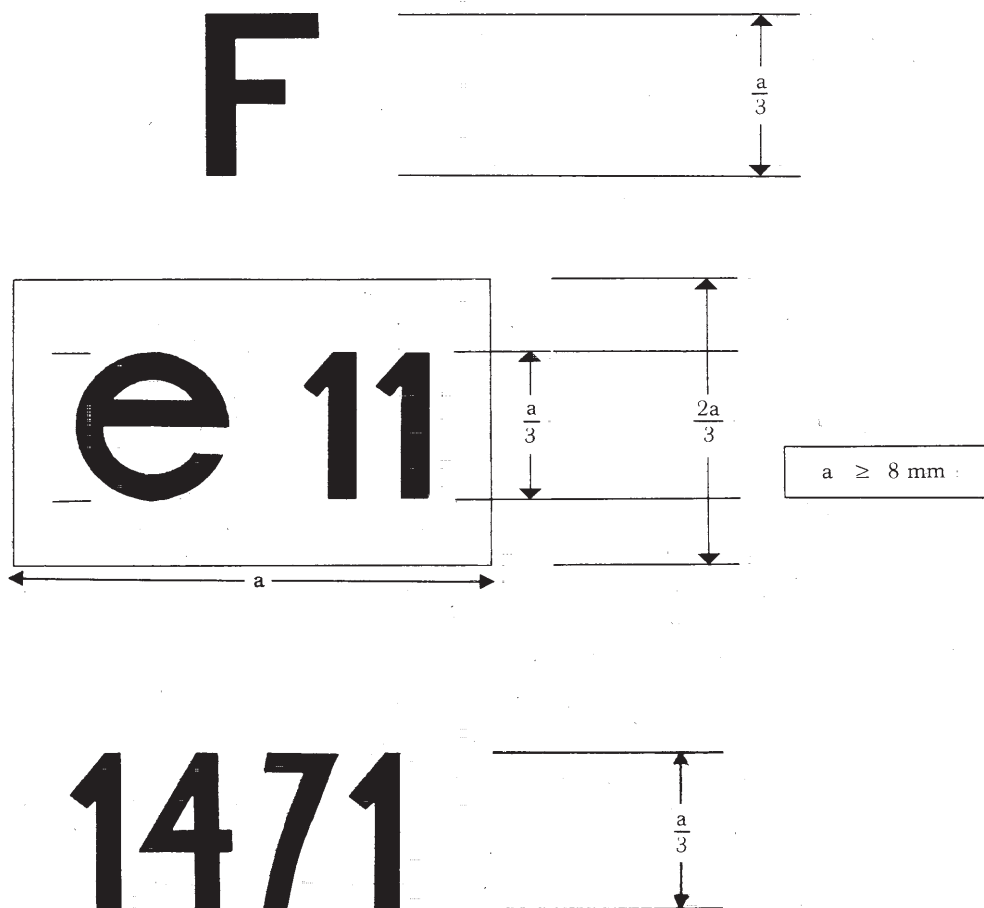
- 1 Saksamaa,
- 2 Prantsusmaa,
- 3 Itaalia,
- 4 Madalmaad,
- 6 Belgia,
- 11 Ühendkuningriik,
- 13 Luksemburg,
- 18 Taani,
- IRL Iirimaa.

Märgil peab olema ka osa EMÜ tüübikinnitusnumber, mis vastab kõnealusele tagumisele udulaternale väljastatud osa EMÜ tüübikinnitustunnistuse numbrile.

- 4.3. Osa EMÜ tüübikinnitusmärgile lisatakse tähis "F".
- 4.4. Osa EMÜ tüübikinnitusmärk tuleb asetada mis tahes sobivale kohale e-tähte ümbritseva ristküliku lähedal.
- 4.5. Osa EMÜ tüübikinnitusmärk ja lisatähis kinnitatakse laterna klaasidele või ühele klaasidest nii, et need oleksid selgesti loetavad ja kustumatud ka siis, kui tagumine udulatern/tagumised udulaternad on sõidukile paigaldatud.
- 4.6. Osa EMÜ tüübikinnitusmärgi ja lisatähist näidis on esitatud liites 1.
- 4.7. Ühise osa EMÜ tüübikinnitusnumbri punkti 3.3 alusel väljastamise korral tagumisest udulaternast ja muudest laternatest koosnevale valgustus- ja valgussignaalseadme tüübile võib seadmele anda ühe osa EMÜ tüübikinnitusmärgi, mis koosneb:
- e-tähte ümbritsevast ristkülikust, millele järgneb/järgnevad osa tüübikinnituse andnud liikmesriigi eraldustäht/eraldustähed või number,
 - osa EMÜ tüübikinnitusnumber,
 - lisatähised vastavalt direktiividele, mille alusel osa EMÜ tüübikinnitus anti.
- 4.8. Kõnealuse märgi eri osade mõõtmed ei tohi olla väiksemad kui suurimad miinimummõõtmed, mis on üksikmärgistamiste puhul ette nähtud eridirektiivides, mille alusel osa EMÜ tüübikinnitus anti.
- 4.9. Mitmest laternast koosneva seadme osa tüübikinnitusmärgi näidised esitatakse liites 2.
-

Liide 1

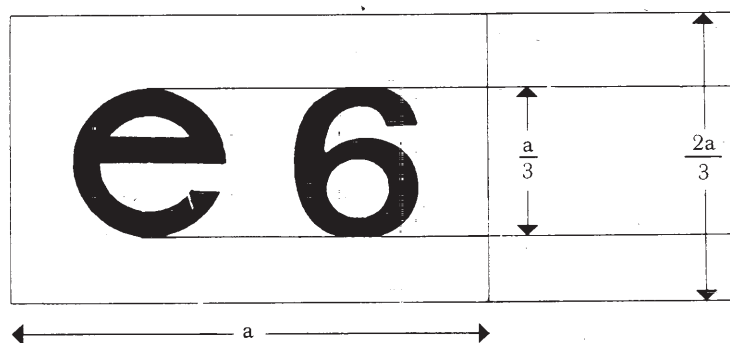
Osa EMÜ tüübikinnitusmärgi näidis



Joonisel esitatud osa EMÜ tüübikinnitusmärgiga seade on tagumine udulatern, mis on tüübikinnituse saanud Ühendkuningriigis (e 11) ning kannab numbrit 1471.

Liide 2

Osa EMÜ tüübikinnitusmärkide näidis

 $a \geq 8 \text{ mm}$


Joonisel kujutatud osa EMÜ tüübikinnitusmärgiga seade, mis koosneb teise kategooria suunatulelaternast, piduritulelaternast, tagakülgtulelaternast, I klassi helkurist ja tagumisest udulaternast, on tüübikinnituse saanud Belgias (e 6) ja kannab numbrit 270. Nool näitab asendit, millesse tuleb paigaldada kõnealune ainult sõiduki ühele küljele paigaldatav seade. Noole teravik on suunatud sõiduki esiosa poole.

Osa EMÜ tüübikinnitusega mitmest laternast (vastastikku ühendatud) koosneva seadme märgistamise näidised

1. Eraldi märgised

Märk Tüüp	Märk Tüüp	Märk Tüüp	Märk Tüüp	Märk Tüüp
2 e 6 270	S e 6 270	R e 6 270	I e 6 270	F e 6 270
Suunatulelatern	Piduritulelatern	Külgtulelatern	Helkur	Tagumine udulatern

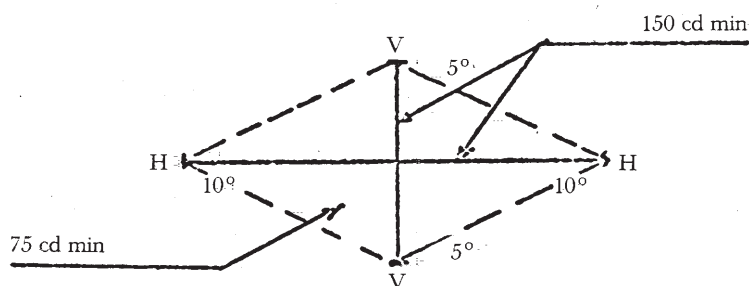
2. Üksikmärgised

Märk Tüüp	
2-S-R-I-F e 6 270	

III LISA

FOTOMEETRILISED MÕÕTMISED

1. Fotomeetriliste mõõtmiste ajal tuleb kasutada asjakohast hajapeegeldumise vastast kaitset.
2. Mõõtmised tehakse järgmiste nõuete kohaselt:
 - 2.1. mõõtmiskaugus peab olema selline, et saaks rakendada ruutjuureseadust;
 - 2.2. mõõteseadme vastuvõtja nurgaava valguse nullkeskme poolt vaadatuna on vahemikus 10° – 1° ;
 - 2.3. teatava vaatlusuuna kohta ettenähtud valgustugevuse nõue on täidetud, kui see vastab suunale, mis erineb vaatlusuunast kuni 15° .
3. Suunad $H = 0^{\circ}$ ja $V = 0^{\circ}$ vastavad nullteljele (mis, juhul kui latern on sõidukile paigaldatud, peab olema horisontaalne ja paralleelne sõiduki pikisuunalise keskjoonega ning suunatud nõutavas nähtavussuunda). See läbib nullkeskme.



- 3.1. Valgustugevust väljaspool telgi mõõdetakse rombi sees, mille määravad välised mõõtmissuunad (vt joonis).
